

*A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság*

Pfv.V.21.032/2014/3.

A Kúria dr. Varga Tamás ügyvéd által képviselt felperesnek dr. Muszka Sándor által képviselt alperes ellen jogalap nélküli gazdagodás iránt a Balassagyarmati Járásbíróság előtt 3.P.20.942/2012. számon megindított perében a Balassagyarmati Törvényszék 2014. január 30. napján meghozott 21.Pf.20.398/2013/11. számú jogerős ítéletével szemben a felperes 2014. május 22. napján 28. sorszámon előterjesztett felülvizsgálati kérelme folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

Ítéletet:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Megállapítja, hogy a le nem rótt 200.000 (kétszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illeték az államot terheli.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felperes 2011. december 28. napján előterjesztett keresetében 2.000.000 forint megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Előadta, hogy az édesanyja a Nógrád Megyei Bíróság előtt 2.P.20.397/2009. számon pert indított az alperessel szemben az ingatlanra fordított beruházás megtérítése érdekében. A perben első fokon ítéletet hoztak, de a fellebbezési határidő alatt az édesanyja elhalálozott, így az eljárás félbeszakadt. A felperes mint jogutód a pert nem kívánta folytatni, de jogalap nélküli gazdagodás címén maga is

kéri 2.000.000 forint megtérítését. A követelésével összefüggésben egyébként egyezségkötési szándékkal kereste meg az alperest.

Az alperes a kereset elutasítását kérte vitatva annak mind a jogalapját, mind az összecszerúségét. Elsődlegesen elévülésre hivatkozott. Tagadta, hogy a felperes bármilyen formában egyezségi ajánlatot tett volna neki, bár semmiféle egyezségi ajánlatot nem kíván elfogadni. Előadta, hogy a felperes keresetleveléből nem állapítható meg, hogy ki, mikor és milyen jellegű munkát végzett a megjelölt ingatlanban. Azt viszont hangsúlyozta, hogy a felperes az ingatlanon semmilyen munkát nem végzett. Mivel pedig a felperes a keresetét jogutódi minőségében terjesztette elő, mely jogutódlást nem igazolta, ezért is kérte a kereset elutasítását.

A Balassagyarmati Járásbíróság 2013. április 22. napján meghozott 3.P.20.942/2012/13. számú ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek tizenöt napon belül 100.000 forint+áfa perköltséget. Rendelkezése szerint az illetéket az állam viseli. Az ítélet indokolásában kifejtette, hogy 2013. február 4. napján a felperest tizenöt napos határidő

engedélyezése mellett felhívta a jogutódlás tényének okirati bizonyítására, továbbá hogy részletesen nyilatkozzon az édesanyja által végzett beruházásokról, csatolja az általa hivatkozott magánszakértői véleményt. Egyidejűleg a felperest tájékoztatta a bizonyítási kötelezettségről. A felperes tájékoztatás és kötelezés ellenére a jogutódlás tényét nem valószínűsítette. Önmagában az, hogy a korábbi perekben az édesanyja meghatalmazottjaként járt el, nem jelenti a jogutódlás tényét. A felperes keresetét tehát elsődlegesen a perbeli legitimáció bizonyítottsága hiányában utasította el. Megállapította ugyanakkor, hogy a felperes kereseti kérelme alkalmatlan az elbírálásra. A felperes felhívás ellenére a megadott határidő alatt nem terjesztette elő bizonyítékait, és értékelhető bizonyítási indítványt sem tett.

A perköltségről a Pp. 78. §-a és annak figyelembevételével rendelkezett, hogy a felperes személyes költségmentességben részesült.

Az elsőfokú ítélettel szemben a felperes fellebbezett

annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú eljárás megismétlését kérve.

A Balassagyarmati Törvényszék 2014. január 30. napján meghozott 21.Pf.20.398/2013/11. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a per fő tárgya tekintetében helybenhagyta; a felperest terhelő ügyvédi munkadíjra vonatkozó elsőfokú perköltség összegét 25.400 forintra leszállította. Rendelkezése szerint a le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy az ügy első tárgyalását az elsőfokú bíróság 2013. február 4. napjára tűzte ki, és arra a feleket szabályszerűen megidézte. Az alperes ellenkérelmet terjesztett elő, melyben a keresetet mind jogalapjában, mind összesszerűségében vitatta. Az első tárgyaláson a felek nem jelentek meg, a felperes azonban a keresetlevelében kérte a tárgyalás távollétében történő megtartását. Az elsőfokú bíróság a második tárgyalásra szóló idézéssel együtt az alperes ellenkérelmét kézbesítette a felperesnek, egyidejűleg kötelezte, hogy tizenöt napon belül okirattal igazolja jogutódlásának tényét hagyatékátadó végzés benyújtásával; csatolja az általa hivatkozott magánszakértői véleményt; felhívta, hogy írásban tegyen részletes nyilatkozatot a jogelődje beruházásait illetően; és tájékoztatta, hogy e körben a bizonyítás a felperest terheli. A felperes az idézést, az alperes ellenkérelmét 2013. február 21. napján szabályszerűen átvette. Az újabb tárgyaláson a felperes szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg, előzetesen azonban bejelentette, hogy betegség miatt nem tud a tárgyaláson részt venni, kéri a tárgyalás távollétében történő megtartását. Az elsőfokú bíróság ezen a tárgyaláson meghozta az érdemi döntését. Másodfokú bíróság szerint az elsőfokú bíróság eleget tett a Pp. 3. § (3) bekezdésében, a Pp. 164. §-ában írt tájékoztatási kötelezettségének. A felperes személyes megjelenésre kötelezéssel történő idézés ellenére nem jelent meg a tárgyaláson, az alperes ellenkérelmére érdemben nem nyilatkozott. A másodfokú bíróság szerint az elsőfokú bíróság az eljárási szabályok, illetve a felperes kifejezett nyilatkozatainak megfelelően járt el, amikor a távollétében a rendelkezésre álló adatok alapján érdemi döntést hozott. Ezért a per fő tárgya tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Az alperest megillető perköltség összegét azért szállította le, mert a jogi képviselő írásbeli beadványt

nem terjesztett elő, egyetlen tárgyaláson jelent meg, ahol

rövid szóbeli nyilatkozatot tett. Ezért a másodfokú bíróság a perköltség összegét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (6) bekezdése alapján mérsékelte.

A le nem rótt illetékről a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-ára figyelemmel rendelkezett.

A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását kérte. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság által megvalósított jogsértések a Balassagyarmati Törvényszékkel szembeni elfogultsági kifogását is megalapozottá tette. Az elsőfokú bíróság anélkül hozott ítéletet, hogy a felperes az alperes érdemi védekezését megismerhette volna, ezáltal elzárta a bizonyítás bármilyen formájától. Ténykérdésnek tekintette, hogy az ügy azért jutott a felülvizsgálati szakaszig, mert a Gyöngyösi Városi Bíróság és a Heves Megyei Bíróság szakszerűtlenül járt el, jogsértéseket követett el. Ezért elemi eljárásjogi lehetőségként határozta meg, hogy csak az alperes érdemi védekezése ismeretében terjessze elő a bizonyítási indítványait. Határidőben igazolta, hogy a személyes meghallgatáson nem tud megjeleni, ezért az elsőfokú bíróság nem hozhatott volna ítéletet, sérült a Pp. 106. §-a. Az ítélethozatal előtti tárgyaláson nem volt jelen, bár joghatályosan kimentette magát, ezért a tárgyalást el kellett volna halasztani (Pp. 145. § (2) bekezdés). Nem volt lehetősége a bizonyításra, attól az elsőfokú bíróság szabálytalanul zárta el (Pp. 164. § (1), (2) bekezdése, 166. § (1) bekezdés, 167. §, 177. §, 188. §, 190. §, 193. §). Álláspontja szerint csak az alperes védekezése ismeretében tudott volna a bizonyítás tárgykörében dönteni. Mivel nem volt semmilyen bizonyítás, az elsőfokú bíróság mérlegelési tevékenységet sem végezhetett, így sérült a Pp. 206. §-a. Sérült a Pp. 213. §-a is, mert az elsőfokú bíróság nem döntött a keresetéről. Végül a jogerős ítélet megsértette a jogalap nélküli gazdagodásra vonatkozó anyagi jogi rendelkezést azáltal, hogy nem tudta érvényesítését bírói úton elérni.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A jogerős ítélet jogszabálysértését a felülvizsgálati kérelem abban jelölte meg, hogy a tárgyalásra, a bizonyítási eljárásra, a bizonyítás eredményének mérlegelésére vonatkozó eljárási szabályokat nem tartotta meg.

A felülvizsgálati kérelem a következők szerint nem alapos.

A jogerős ítélet felülvizsgálatára a Pp. 270. § (2) bekezdése értelmében csak jogszabálysértés miatt van mód, a perben támadott jogerős ítélet azonban nem jogszabálysértő.

Az elsőfokú bíróság az ügyben két tárgyalási határnapot tűzött ki, a felperest mindkét határnapra szabályszerűen megidézte. A felperes ugyan előzetesen kérte valamennyi tárgyalás távollétében történő megtartását, ennek azonban nem az a következménye, hogy a bíróságnak a tárgyalást el kell halasztania, hanem pusztán annyi, hogy a felperessel szemben a mulasztás jogkövetkezménye nem alkalmazható. Az elsőfokú bíróság nem sértette meg a Pp. 106. §-át. A felperes ugyan állította, hogy a 2013. április 22. napjára kitűzött tárgyalási határnapon betegség miatt nem tudott megjeleni, a betegség tényét azonban nem dokumentálta, igazolási kérelmet sem terjesztett elő. E tárgyaláson az elsőfokú bíróság figyelmeztetett a berekesztésre. A felperes távolléte azonban nem jelenti, hogy e figyelmeztetés közlése érdekében a tárgyalást el kellett volna halasztani, illet a felperes által felhívott Pp. 145. § (2) bekezdése nem tartalmaz. A felperes kifogásolta, hogy nem volt lehetősége a bizonyításra, attól az elsőfokú bíróság szabálytalanul zárta el. Az elsőfokú bíróság 2013. február 4. napján megtartott tárgyalásról felvett jegyzőkönyvben kötelezte a felperest, hogy tizenöt nap alatt igazolja jogutódi minőségét, csatolja az általa hivatkozott magánszakértői véleményt, egyben tájékoztatta, hogy a keresettel érvényesített beruházások megtörténte, azok köre és értéke tekintetében a bizonyítás őt terheli. A felperes a több mint két hónappal később megtartott tárgyalási határnapig sem a beruházások körét, sem a megtörténtüket, értéküket illetően nem tett előadást, sem a bizonyítási indítványait nem terjesztette elő, és az egyébként előadása szerint is édesanyja által

végzett beruházásokat illetően a jogutódi minőségét nem igazolta. Már a keresetlevélben meg kellett volna jelölni az érvényesíteni kívánt jogot, az annak alapjául szolgáló tényeknek és bizonyítékoknak az előadásával (Pp. 121. § (1) bekezdés c) pont), tehát a

tanúk nevének és idézhetőségi helyének megjelölésével közölni kellett volna az általuk bizonyítani kívánt

tényeket, az okirati bizonyítékokat csatolni kellett volna (Pp. 121. § (2) bekezdés), és szakértői bizonyításra határozott indítványt kellett volna tenni. A felperes keresetlevele e szempontokat figyelembe véve hiányos volt. A bizonyítandó tények körében a bizonyítási indítvány előterjesztésére a felperes megkapta a Pp. 3. § (3) bekezdése szerinti tájékoztatást. A bizonyítás tárgykörében nem a félnek kell döntenie. A félnek fel kell ajánlani mindazt a bizonyítást, ami megítélése szerint az álláspontja alátámasztására alkalmas, de a bíróság dönt arról, hogy a bizonyítás lefolytatása indokolt-e. Mivel az ügy el sem jutott addig a szakaszig, hogy a bíróság bizonyítást folytasson le, mérlegelési tevékenységet nem kellett végeznie, így értelemszerűen a Pp. 206. §-át sem sérthette meg. Sem az elsőfokú, sem a jogerős ítélet nem sértette meg a Pp. 213. §-át, mert döntött a keresetről, azt alaptalannak találta és elutasította.

A kereset elutasítására pedig az vezetett, hogy a felperes a követelését az édesanyja által végzett beruházásra és ezáltal az alperes jogalap nélküli gazdagodására alapozta, azonban a jogutódi minőségét felhívás ellenére nem igazolta. Annak dokumentálása, hogy az édesanyja meghalt, nem igazolja a felperes jogutódi pozícióját, és így azt, hogy jogosult a más személy követelésének érvényesítésére. A felperes tehát nem igazolta (erre nem is hivatkozott), hogy az érvényesített követelés tekintetében anyagi jog szabályai szerint jogutóddá vált volna.

A jogalap nélküli gazdagodásra vonatkozó anyagi jogi rendelkezést a jogerős ítélet nem sértette meg. A felperes mulasztása, jogutódi minősége igazolásának elmaradása miatt nem lehetett és nem is kellett vizsgálni, hogy a felperes édesanyja beruházása révén a jogalap nélküli gazdagodás tényállási elemei megvalósultak-e.

Mivel a jogerős ítélet a felülvizsgálat kérelemben írt okból nem jogszabálysértő, azt a Kúria a Pp. 275. § (3) bekezdése szerint hatályában fenntartotta. Az alperes a felülvizsgálati eljárásban perköltség megtérítésére jogosító tevékenységet nem fejtett ki. A felperes költségmentessége folytán a felülvizsgálati illeték az államot terheli (az illetékről szóló 1990. évi XCIII.

törvény 74. § (3) bekezdés, 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdés, 14. §).

Budapest, 2014. október 15.

. Molnár Ambrus s.k. a tanács elnöke Dr. Madarász Anna s.k. előadó bíró Dr. Szűcs József s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő

